

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Statens Hus, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Torill Espedal
Miljøvernavdeling

Innvalgstelefon
73 19 92 04

Vår dato
25.06.2008
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2008/3168-461.2
Deres ref.

Røros kommune v/Rådmannen
Bergmannsgata 19
7374 Røros

Røros avløpsrenseanlegg - oversendelse av kontrollrapport etter tilsyn ved rensesanlegget - Røros kommune

Fylkesmannen viser til kontroll ved Røros avløpsrenseanlegg 06.06.08.

Vedlagt følger inspeksjonsrapporten utarbeidet på grunnlag av kontrollen ved rensesanlegget. Dersom Røros kommune mener at rapporten inneholder faktiske feil, ber vi om tilbakemelding på dette innen **01.08.08**. Dersom vi ikke hører noe innen denne fristen, regner vi med at det ikke er noe å bemerke og rapporten regnes som endelig.

Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i rapporten. Vi forutsetter at forholdene rettes opp slik at virksomheten drives i samsvar med gjeldende avløpsregelverk og fastsatte renskrav i utslippstillatelsen av 03.10.1990.

Vi ber om skriftlig tilbakemelding innen **01.09.2008** på hvordan Røros kommune vil følge opp påviste avvik og anmerkninger. *Under enkelte avvik har vi bedt kommunen stipulere hvor lang tid en trenger for å lukke avviket. Vi ber kommunen her angi en konkret dato (jf. vedlagt inspeksjonsrapport).* Kommunen må i den sammenheng ta høyde for at nye krav til rensing, rapportering av overutslipp og prøvetaking fastsatt i forurensningsforskriftens kap 14 trår i kraft fra 31.12.08.

Fristfastsettelsen kan påklages til Statens forurensningstilsyn (SFT) innen 01.08.08. En evt. klage bør begrunnes og sendes via Fylkesmannen.

Varsel om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en tilbakemelding innen fristen med bekreftelse på at avvik er rettet, vil Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt, jf. produktkontrollloven § 13 eller forurensningsloven § 73.

Tvangsmulkten vil påløpe etter en nærmere fastsatt frist og vil pålyde et engangsbeløp på **kr. 2000,-**. Kommentarer til varslet kan sendes til Fylkesmannen innen 01.08.08.

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 08	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 91 01	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post:	postmottak@fmst.no	Internett: www.fylkesmannen.no/st				

Vedtak om kontrollgebyr

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf krav i *forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) kap 39 om ”gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven”.

Virksomheten er plassert i **risikoklasse 3** med utgangspunkt i avløpsanleggets størrelse, utslippspotensialet og berørt resipient (jf. Fylkesmannens vedtak i brev av 02.06.08 med varsel i brev av 13.05.08).

Gebyrtsatsen for inspeksjonen er **kr. 10.500,-** .

Fylkesmannen vil gjøre oppmerksom på at en oversikt over forskrifter til forurensningsloven er lagt ut på internett under følgende adresse: <http://www.sft.no> under regelverk.

Reglene om innkreving av gebyrer til statskassen for Fylkesmannens konsesjonsbehandling og kontroll finnes i denne oversikten under forurensningforskriften. Papirversjon av forskriften kan fås ved henvendelse til Fylkesmannen.

Med hilsen

Marit Lorvik
underdirektør

Torill Espedal
overingeniør

Vedlegg:

Inspeksjonsrapport Røros avløpsrensaneanlegg, Røros kommune datert 25.06.2008

Kopi m/vedlegg:

Arbeidstilsynet Midt Norge v/Anne Marit Kjeldbergnes	Postboks 4368 Hospitalsløkkan	7417	Trondheim
Røros kommune v/Arnulf Moseng	Bergmannsgata 19	7374	Røros

Inspeksjonsrapport

Vår dato 25.06.08   Vår referanse 08/3168

Dato for inspeksjonen: 06.06.08

Informasjon om kontrollert virksomhet:

Navn: Røros renseanlegg	Virksomhetens org.nr.:
Adresse 7374 Røros	Virksomhetens telefon: 72 41 94 00
Navn på andre sentrale aktører: Arbeidstilsynet ved Ingvild Kolberg	Virksomhetens e-post: postmottak@roros.kommune.no
Kommune/kommunenr.: Røros kommune	Bransjenr. (NACE-kode):

Tilstede under kontrollen

Fra virksomheten: Arnulf Moseng, Arnfinn Vestengen, Øyvind Roll, Jan Leif Furuhaug, Jørgen Ryttervoll, og Bjørn Brun	Fra Fylkesmannen: Torill Espedal og Tore Haugen
---	--

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert:

- Internkontroll - risikovurdering
- Rensekrav til renseanlegget
- Overløp av urensset avløpsvann
- Renseanlegget – drift og styring
- Utslippsmålinger – akkreditering av prøvetaking
- Overholdelse av utslippskrav – bruk av utslippsmålinger

Rapportens status

Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen **01.08.08**, er rapporten å anse som endelig.

Resultater fra kontrollen

- x   Kontrollen avdekket **3** avvik i forhold til regelverket
- x   Det er gitt **3** anmerkninger

Oppfølging etter kontrollen

Virksomheten plikter å rette avvikene. Fylkesmannen ber virksomheten om å gi en skriftlig tilbakemelding for å bekrefte at forholdene er brakt i orden og redegjøre for de gjennomførte tiltakene i forhold til avvik.

Frist for skriftlig tilbakemelding er: 01.09.2008

Definisjoner og informasjon

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i dispensasjoner).

Anmerkning: et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Tvangsmulkt: Myndighetene har mulighet til å vedta tvangsmulkt for å sikre at ulovlige forhold rettes. En tvangsmulkt kan gis som et engangsbeløp eller være løpende inntil forholdet er rettet.

Avvik

Det ble funnet følgende avvik under Fylkesmannens kontroll

Avvik 1   **Internkontrollen har mangler innen risikovurdering og avviksbehandling for ytre miljø (utslipp til vann og luft og avfallsbehandling)**

Avvik fra   **Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, punkt 6 og 7**

Kommentar

Dette gjelder følgende forhold:

1. Utilstrekkelig risikovurdering

Det er ikke foretatt en dokumentert risikovurdering for avløpsanlegget. Det må foretas en kartlegging av forhold som har betydning for utslippsforholdene på anlegget. Eksempler på slike forhold kan være lagring av kjemikalier, oppbevaring av prøver under prøvetaking og før forsendelse til analyser, deler/rensetrinn i anlegget hvor det er spesiell fare for kritiske forhold (strømbrydd, gjentetting, mangel på reservedeler med mer), utslipp fra overløp og virkninger av klimaeffekter (økt nedbør).

Kartleggingen må følges opp med en rangering av risiko og en tiltaksplan for forhold med uakseptabel høy risiko (gjelder både avløpsnett, overløp og renseanlegg).

2. Utilstrekkelig avviksbehandlingssystem

Virksomheten har utarbeidet avviksskjema, men det ser ikke ut til å være i aktivt bruk innen området avløp (meldt 1 avvik i 2007). Bedriften må ta en gjennomgang av om dette er representativt for forholdene på anlegget og om det er tilstrekkelig for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av gjeldende krav.

Et avviksbehandlingssystem skal også omfatte ytre miljø. Det bør defineres hva som skal registreres som avvik og hvordan avvik skal behandles.

Vi ber kommunen stipulere hvor lang tid en trenger for å lukke dette avviket (forslag til dato).

Avvik 2   Utslippskontrollen har vesentlige mangler

Avvik fra   Forurensingsforskriften § 14-11 og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften § 5)

Kommentarer:

Virksomheten bruker akkreditert laboratorium ved analyser av utslippsprøvene. For å sikre at utslippsprøvene gir et mest mulig riktig bilde av innholdet i utslippsvannet, må bedriften også sørge for å ha en skriftlig prøvetakingsplan/instruks med beskrivelse av når prøver skal tas, hvordan dette skal gjøres, oppbevaring av prøver med mer.

I dag blir prøvene oppbevart over et døgn i romtemperatur før de kommer fram til laboratorium. I hht. krav i NS-EN-ISO-5667-3 skal utslippsprøver for bl.a. organisk stoff som har et høyt innhold av bakterier (som avløpsvann har) analyseres så raskt som mulig. Døgnprøver skal oppbevares i området 1-5 grader celsius, i praksis vil det si kjøleskap eller lignende (fryseboks kan vurderes).

Ved beregning av rensegrad på avløpsrenseanlegget skal det medregnes mengde avløpsvann som går i avløp. Dette blir ikke tatt med i beregning av rensegraden for avløpsrenseanlegget på Røros.

Avvik 3   Utslippstillatelsen ble ikke overholdt i 2007

Avvik fra   Forurensingsforskriften § 14-2

Kommentar

Røros RA driftes i dag etter en utslippstillatelse fra 03.10.1990 med krav om 90% rensing for organisk stoff (TOC/BOF₇), fosfor (tot-P) og suspendert stoff (SS). Gjennomgang av utslippstall for 2007 viser et renseresultat på 85% for organisk materiale (BOF₇). For øvrige parametere er utslippskravet overholdt (henholdsvis 97% for tot-P og 92% for SS). På tilsynet kom det fram at overskridelsene kan knyttes til bestemte perioder av året.

Fylkesmannen ber om en nærmere skriftlig redegjørelse for årsaken til de overskridelser av utslippstillatelsen som har funnet sted og hvilke avbøtende tiltak som må iverksettes for å imøtekomme utslippskravene.

Vi ber kommunen stipulere hvor lang tid en trenger for å lukke dette avviket (forslag til dato).

Anmerkninger

Fylkesmannen har følgende anmerkninger:

Anmerkning 1   **Det mangler en plan for hvordan det skal ryddes opp i overløp fra avløpsanleggene i kommunen**

Kommentarer

Røros registrerer utslipp (mengde og tid) på alle overløp fra nett og på renseanlegg. Men vi kan ikke se at det finnes en plan for hvilken rekkefølge det skal ryddes opp i de ulike overløpene, inkludert overløp på renseanlegget. Oppryddingen bør bl.a. bygge på en resipientvurdering og størrelsen på overløpet (se også avvik 1).

Anmerkning 2   **Det mangler en driftsinstruks for den daglige driften av avløpsrenseanlegget**

Kommentarer:

Det bør utarbeides en enkel instruks for drift av renseanlegget for å sikre optimal drift. En slik instruks må bl.a. inneholde oversikt over styrende parametere (for eksempel pH, siktedyp) og en rutine for kalibrering og kontroll av viktige styringskomponenter.

Anmerkning 3   **Kommunen har ennå ikke besluttet hvordan de skal følge opp kravet om akkreditert prøvetaking**

Kommentarer

Fra 31.12.2008 skal alle som utfører prøvetaking være akkreditert for dette (eller ha et tilsvarende kvalitetssikringssystem). Kommunen har ikke avklart på hvilken måte de skal imøtekomme kravet om akkreditert prøvetaking. På tilsynet kom det fram at kommunen har vært i kontakt med ulike aktører for bistand uten at det har ført fram til en konkret avtale. Det ser ikke ut til at vil bli aktuelt å akkreditere egne ansatte i denne prosessen.

Fylkesmannen anbefaler samarbeid på tvers av kommunegrensene. Alternativt må kommunen inngå en avtale med et analysesenter/laboratorium som er akkreditert for prøvetaking. Vi forventer videre fremdrift i akkrediteringsprosessen.

Andre kommentarer/utdypninger:

- **Beregningsgrunnlaget for fastsettelse av størrelsen på utslippet**

Utslippet størrelse ble beregnet av PAVATEL AS i forbindelse med rehabiliteringen av renseanlegget i 1998-2000. Renseanlegget er dimensjonert for 5000 pe og belastningen til anlegget er i dag beregnet til 3500 pe. Etter kommunens vurdering vil anlegget ha tilstrekkelig kapasitet mhp. et 10 års perspektiv. Det er ikke ventet vesentlig økning i belastningen til anlegget som vil være avgjørende for rensekraftene til anlegget.

Krav om sekundærrensing vil først bli gjeldende dersom eksisterende renseanlegg endres vesentlig, ettersom avløpsvannet allerede gjennomgår fosforrensning (jf. §14-7) (jf. § 14 kommentardelen for hva som oppfattes som vesentlig endring).

Avløpsanleggets/utslippets størrelse er avgjørende for drift og best mulig rensresultat. Maksimal ukebelastning skal legges til grunn for måling og fastsettelse av utslippets størrelse (jf. forurensningsforskriften §11-3 m). Alternativt skal utslippets størrelse beregnes iht. modell beskrevet i NS 9426.